

ירושלם.

הרב ר' יוסף ריבלין נפטר והלך לעולמו, ביום השבת לסדר, "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם" נפחה נפשו הטהורה אחרי מחלת תשעה ימים הקריה הומה נפל עמוד התוך שכל בית הועד הכללי נשען עליו. בהיותו בחיים היה בין בני אדם שדרשו את התואר הזה לגנאי כאלו חו"ש תפיש מישוט ההנהגה בידיו מבלי תת לאחדים לקחת חלק בה, אך עכשיו הכל מודים כי יש לדרשו כולו לשבת. הוא היה עמוד התוך לאשר טוב לבו ותום לבו וארך רוחו ונקיון כפיו הכשירותו לשאת עליו לברו את כל המשא הכבד הזה, ועכשיו כשנפטר אין מי שימלא מקומו. הכבוד האחרון הגדול אשר עשו לו בלכתו לבית עולמו הוא העד הנאמן עד כמה מרגיש ויטב ירושלם באברה הגדולה אשר אברה להם במותו. לזיה גדולה כזו שהיתה לו היא מן המקרים היוצאים מן המצוי. לא בכדי ספרו ספדיא מצד אחינו הספרדים והאשכנזים גם יחד, כי אמנם אדם כשר כמוהו גם הוא מן הדברים הבלתי מצויים. בשלשים שנה עמד בראש בית הועד הכללי, רכבות גכנסו ויצאו על ידו ולמרות כל הרבות הרעות אשר הוציאו עליו לא דבק בכפו מאום, ותחת החומות והבתים ואלפי השקלים אשר יחסו לו לא הניח אחריו אפילו קבא דמוריקא במה להחיות את בניו ובנותיו הקטנים אשר נשארו יתומים עוזבים בלי אב ואם.

הרב ר' יוסף ריבלין ז"ל היה איש רב פעלים במלוא מובן המלה, וכשיבואו סופרי אמת לכתוב תולדות התפתחות הישוב באה"ק ורשמו את שם האיש הזה "באותות והב". הוא האיש אשר החל בבנין הפרורים מחוץ לחומת ירושלם, הוא הניה אבן הפנה לאגודת "נחלת שבעה" וייסד את חברת "מאה שערים" ויבן את "משבנות ישראל" ואת "אבן ישראל" וישם זכרון להשר מונטיפיורי בשכונת "מוזרת משה", "אוהל משה", "וימין משה" ועל ידו התכוננו "כנסת ישראל" ו"עזרת ישראל" ו"זכרון טוביה" ו"שערי צדק". כל הפרורים האלה מצבות קיימות הנה לדור דור אשר אין בכה כל עין צרה ולב רע לבטלן, כי אבן מקיר תועק וכפיים מעץ תענינה: ידים אמונות בנו אותנו ולא נמצא בנו מיהוש גזול אפילו שזה פרוטה.

זה כח האיש הזה לטובת הכלל, אך טובת לבו ורחמנותו ביחס לעניים בכלל ולעניי בני משפחתו בפרט לא יוכל לדעת בלתי איש קרוב לו בכל עת כמוני, ומאין טבעי לרדת לפרטים הנני רק להגיד, כי לא רק לארבעת בניו ושתי בנותיו הבתולות, אך עוד לשלשים נפשות זולתם אבד מכלכלם ומפרנסם.

הרב ר' יוסף ריבלין היה איש אמת מעודו ועשוי לבלי חת, גם כי המטירו עליו פחים הוא ממקומו לא זו, בכל זאת נגעו הרבות האחרונות אשר נכתבו בזרן לב בלתי מצוי, עד נפשו וידכאוהו עד מות. ה' הטוב יכפר בעד כל שוגה הנמשך אחר המשגים לדבר על צדיק עתק, וישם עין לטובה על אלמנותו ועל בניו ובנותיו היתומים העוזבים לרפא את שברם והריסותם והוא הנצב"ה.

יחיאל מיכל פינס.